

Pitanja i odgovori o projektu: *Žene i lokalni izbori 2012.*

1. Što poduzima Misija OESS-a u BiH u svezi sa sudjelovanjem žena na lokalnim izborima 2012.?

Ove godine Misija OESS-a u Bosni i Hercegovini provodi projekt *Žene i lokalni izbori 2012.* u deset općina širom BiH. Projekt se provodi kroz sljedeće korake i ciljeve, a to su:

- određivanje prioriteta žena na lokalnoj razini,
- zagovaranje ovih prioriteta političkim strankama,
- podržavanje kandidatkinja putem promotivnih kampanja,
- edukacija birača i političkih stranaka o političkom osnaživanju žena kroz uspostavu privremenih resursnih centara.

Deset općina koje sudjeluju u projektu su: Bratunac, Bugojno, Jezero, Kalesija, Novo Goražde, Olovo, Orašje, Posušje, Srebrenica i Zavidovići. Općine su izabrane na temelju broja žena u općinskim vijećima, odaziva mladih biračica na lokalnim izborima 2008. i dostupnosti lokalnih partnera. Osnaživanje vijećnica i ženskih udruga doprinijet će da se prioriteta žena, identificirani u projektu, razmatraju od strane lokalnih vlasti poslije izbora.

2. Što Misija OESS-a teži ostvariti projektom *Žene i lokalni izbori 2012.*?

Misija OESS-a teži povećati sudjelovanje žena u politici na lokalnoj razini, kao biračica i kao izabranih predstavnica u općinskim vijećima. Kako bi ovo ostvarila, Misija će nastojati:

- povećati izlaznost osoba ženskoga spola na lokalnim izborima 2012.,
- ojačati partnerstvo između kandidatkinja, birača oba spola,
- povećati broj zastupnica u lokalnim zastupničkim tijelima i na izabranim funkcijama u 2012., u poredbi s lokalnim izborima 2008. godine.

Zatim, žene će biti podržane u preuzimanju veće uloge u vijećima mjesnih zajednica, strukturi koja je najbliža građanima u seoskim, teško dostupnim sredinama. Kako bi se ovo omogućilo, općine trebaju regulirati izbore u lokalnim zajednicama, na način koji će osigurati ravnopravno sudjelovanje žena.

3. Zašto je trenutačni udio žena na listama kandidata samo 33 %, a ne 50%?

Izborni zakon BiH ističe da najmanje jedna trećina kandidata na listama trebaju biti osobe ženskoga spola. Primjeri iz drugih zemalja u razvoju, pokazali su da ovaj postotak može potaknuti održivu društvenu promjenu ka stvarnoj ravnopravnosti u političkom sudjelovanju, a da je istodobno ta kvota i realno ostvariva. Misija OESS-a podržava usklađivanje Izbornoga zakona BiH sa Zakonom o ravnopravnosti spolova, koji definira ravnopravno sudjelovanje žena u politici, gdje je osigurano sudjelovanje od najmanje 40% za slabije zastupljeni spol. Ovo bi trebao biti i minimum za kandidatske liste. Kvotu od 50% teško je ostvariti u društvima u kojima se žene obeshrabruju da preuzmu javne uloge u društvu, iako postoje općine u BiH s gotovo jednakim postotkom sudjelovanja muškaraca i žena u općinskim vijećima. U ovim općinama žene su u boljoj poziciji, nego drugdje, da se bore za jednakost u ostalim oblastima.

4. Ograničavaju li otvorene liste učinak kvote od 33% žena na listama, imajući u vidu da birači rijetko glasuju za njih?

Otvorene su liste bolje za demokratizaciju društva i osiguravaju veću odgovornost zastupnika prema biračima. Zatvaranje lista bi moglo povećati zastupljenost žena, ali na račun drugih

demokratskih načela. Misija OESS-a podržava otvorene liste kombinirane s afirmativnim mjerama dodjeljivanja mandata ženama u zastupničkim i izvršnim tijelima.

5. Kako će Misija OESS-a osigurati da političke stranke predlože uspješne kandidatkinje?

Misija OESS-a ne može osigurati da političke stranke predlože samo uspješne žene ili muškarce, ali može podržati lokalne organizacije građanskoga društva i promatrače, koji su političke stranke već pozivali na kvalitativni i nediskriminirajući pristup u nominiranju svojih kandidata. Demokratska zrelost ovisi o građanima ove zemlje. Misija OESS-a može educirati kandidate o ravnopravnosti spolova, osiguravajući tako njihovo bolje buduće djelovanje.

6. Kako će Misija OESS-a omogućiti da se poveća medijska nazočnost kandidatkinja?

Kandidatkinje, koje se priključe našim lokalnim inicijativama preuzimajući odgovornost da će raditi na promicanju ravnopravnosti spolova, kada budu izabrane, bit će promovirane od strane njihovih partnerskih organizacija građanskoga društva za vrijeme predizborne kampanje. Sudjelovanje u javnim diskusijama i kampanjama za povećan odaziv birača povećat će njihovu vidljivost i stvoriti mogućnosti za zagovaranje prioriteta žena na lokalnoj razini.

7. Koji su sljedeći mogući pravni koraci za osiguravanje stvarne ravnopravnosti na svim razinama vlasti?

Usklađivanje zakonodavstva na svim razinama vlasti sa Zakonom o ravnopravnosti spolova BiH predstavlja prioritet. Drugo, mehanizmi uspostavljeni Zakonom o zabrani diskriminacije trebaju se koristiti za borbu protiv diskriminacije na temelju spola, kao i protiv višestruke diskriminacije prema, primjerice, Romkinjama i ženama s invaliditetom. Treće, postojeći akcioni planovi za promicanje ravnopravnosti spolova na različitim razinama vlasti trebali bi biti financirani i provedeni. Međutim, sve ovo ne može rezultirati društvenim promjenama, dok se ne izgrade povjerenje i solidarnost između žena i muškaraca, i ne poduzmu aktivnosti u svrhu poboljšanja odgovornosti odabranih predstavnika prema društvenim potrebama.